

14.9.2009

B7-0039/2009

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Bizottság nyilatkozatát követően
az eljárási szabályzat 110. cikkének (2) bekezdése alapján
a 2009-es nyári erdőtüzekről

Marietta Giannakou, Theodoros Skylakakis, Ioannis Kasoulides, Michel Barnier, Mario Mauro, Andrey Kovatchev, Paulo Rangel, Theodor Dumitru Stolojan, Marian-Jean Marinescu, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Danuta Maria Hübner, Richard Seeber, Lambert van Nistelrooij, Jean-Pierre Audy, Elena Băsescu, Sophie Briard Auconie, Alain Cadec, David Casa, Michel Dantin, Rachida Dati, Anne Delvaux, Christine De Veyrac, Rosa Estaras Ferragut, José Manuel Fernandes, Santiago Fisas Aixela, Gaston Franco, Marielle Gallo, Elisabetta Gardini, Jean-Paul Gauzès, Françoise Grossetête, Pascale Gruny, Philippe Juvin, Lena Barbara Kolarska-Bobińska, Georgios Koumoutsakos, Veronica Lope Fontagné, Petru Constantin Luhan, Véronique Mathieu, Gabriel Mato Adrover, Iosif Matula, Elisabeth Morin-Chartier, Radvilė Morkūnaitė, Jan Olbrycht, Georgios Papanikolaou, Georgios Papastamkos, Markus Pieper, Maurice Ponga, Konstantinos Poupakis, Cristian Dan Preda, Tokia Saïfi, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marco Scurria, Csaba Sógor, Catherine Soullie, László Surján, Nuno Teixeira, Róza Thun und Hohenstein, Ioannis Tsoukalas, Traian Ungureanu, Dominique Vlasto, Maria do Céu Patrão

Neves
a PPE képviselőcsoportja nevében

Az Európai Parlament állásfoglalása az idei nyári dél-európai természeti katasztrófákról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EK-Szerződés 2., 6. és 174. cikkére,
- tekintettel a 2008. június 19-i, az Európai Unió katasztrófa-elhárítási képességének megerősítéséről¹, 2007. szeptember 4-i, a természeti katasztrófákról², 2006. szeptember 7-i, az európai erdőtüzekről és árvizekről³, 2002. szeptember 5-i, az európai árvizekről⁴, 2005. április 14-i, a portugáliai aszályról⁵, 2005. május 12-i, a spanyolországi aszályról⁶, 2005. szeptember 8-i, Európa természeti katasztrófáiról (a tüzekről és áradásokról)⁷, valamint a 2006. május 18-i, a természeti katasztrófák (erdőtüzek, aszályok és árvizek) mezőgazdasági⁸, területfejlesztési⁹ és környezetvédelmi¹⁰ szempontjairól szóló állásfoglalásaira,
- tekintettel a 2007. november 8-án elfogadott, a közösségi Polgári Védelmi Mechanizmus kialakításáról szóló átdolgozott tanácsi határozatra¹¹,
- tekintettel az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2005)0108) és a Parlament 2006. május 18-i álláspontjára¹²,
- tekintettel az Európai Számvevőszék 3/2008. számú, „Az Európai Szolidaritási Alapról: mennyire gyors, hatékony és rugalmas az Alap?” című különjelentésére,
- tekintettel a Bizottságnak az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról szóló 2008-as éves jelentésére, valamint az új eszköz alkalmazásának első hat évében szerzett tapasztalatokról szóló jelentésére,
- tekintettel a 2007. október 23-án elfogadott, az árvíz kockázatok értékeléséről és kezeléséről szóló 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹³,

¹ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0304.

² HL C 187. E, 2008.7.24., 55. o.

³ HL C 305. E, 2006.12.14., 240. o.

⁴ HL C 272. E, 2003.11.13., 471. o.

⁵ HL C 33. E, 2006.2.9., 599. o.

⁶ HL C 92. E, 2006.4.20., 414. o.

⁷ HL C 193. E, 2006.8.17., 322. o.

⁸ HL C 297. E, 2006.12.7., 363. o.

⁹ HL C 297. E, 2006.12.7., 369. o.

¹⁰ HL C 297. E, 2006.12.7., 375. o.

¹¹ HL L 314., 2007.12.1., 9. o.

¹² HL C 297. E, 2006.12.7., 331. o.

¹³ HL L 288., 2007.11.6., 27. o.

- tekintettel a Tanács 2007. március 5-i, a polgári védelmi pénzügyi eszköz létrehozásáról szóló határozatára (2007/162/EK, Euratom)¹⁴,
 - tekintettel a Bel- és Igazságügyi Tanács 2007. június 12-i és 13-i ülésének a Megfigyelő és Információs Központ (MIC) koordinációs kapacitásának a közösségi polgári védelmi mechanizmus keretein belüli növeléséről szóló következtetéseire,
 - tekintettel Michel Barnier 2006. május 9-i, „Egy európai polgári védelmi erő érdekében: Europe aid” című jelentésére,
 - tekintettel az Európai Tanács 2006. június 15–16-i brüsszeli ülése elnökségi következtetéseinek az Unió szükséghelyzetekre, válságokra és katasztrófákra való reagálási képességére vonatkozó 12. pontjára,
 - tekintettel a természeti és ember által okozott katasztrófák megelőzésére vonatkozó közösségi megközelítésről szóló bizottsági közleményre (COM (2009)82 végleges/2, 2009. március 4.),
 - tekintettel az Euromediterrán Parlamenti Közgyűlés „Polgári védelem és a természeti és ökológiai katasztrófák elleni védekezés az euromediterrán régióban” című, egyhangúlag elfogadott állásfoglalására,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel 2009 nyarát Dél-Európában ismét pusztító futótűzek jellemezték, amelyek emberi szenvedést, legalább tizenegy élet elvesztését, valamint súlyos anyagi és környezeti károkat okoztak,
- B. mivel az elmúlt években a kitartó aszályok és a magas hőmérsékleti értékek következtében Európában megszorodtak az erdőtűzek, amelyek több térségben fokozták az elsivatagosodást, és súlyos következményekkel jártak a mezőgazdaság, az állattenyésztés és az erdészeti örökség számára,
- C. mivel az aszály és az elhúzódó tűzvészek felgyorsítják Európa kiterjedt déli területeinek elsivatagosodását – az elmúlt évtizedben az eltűnt európai erdők területe meghaladta az évi 400 000 hektárt – és ezzel veszélyeztetik az érintett települések lakosságának életminőségét,
- D. mivel az elkövetkezendő évtizedekben az enyhítésre irányuló globális erőfeszítéseink ellenére elkerülhetetlenül növekedni fog a föld átlaghőmérséklete, és ez különösen nagy mértékben sújtja majd az előrejelzések szerint az éghajlatváltozás tekintetében rendkívül sebezhető Dél-Európát, ahol már 2007-ben – az adott év szélsőséges meleghullámainak közvetlen következményeként – sosem látott kiterjedésű erdőtűzek tomboltak,
- E. mivel az Európa-szerte megjelenő természeti és ember okozta katasztrófák gyakorisága, súlyossága, komplexitása és hatása az elmúlt évek során gyorsuló ütemben nőtt, valamint emberéletek és tulajdonok elvesztését okozták, továbbá rövid és hosszú távon igen súlyos

¹⁴ HL L 71., 2007.3.10., 9. o.

hatásaik vannak az érintett térségek gazdaságaira, beleértve a természeti és kulturális örökség sérülését, a gazdasági és társadalmi infrastruktúra elpusztítását és a környezetben okozott kárt (a futótüzek esetében ez a természetes élőhelyek és a biológiai sokféleség elvesztését, a mikroklíma romlását és az üvegházhatást okozó gáz kibocsátás emelkedését jelenti),

- F. tekintettel a természeti katasztrófák regionális gazdaságokra gyakorolt káros gazdasági és társadalmi hatásaira az idegenforgalomhoz hasonló ágazatokban és általában a termelő tevékenységekben,
 - G. mivel a megelőzés rendkívüli jelentőséggel bír a természeti, műszaki és környezeti katasztrófák elleni védelemben,
 - H. mivel a tűzvészek jelenségét a következő tényezők is súlyosbítják: a vidéki területek folyamatos elnéptelenedése és a hagyományos tevékenységek feladása, az erdők nem megfelelő karbantartása, az egyetlen fafajból álló erdőségek nagy kiterjedése, a fafajok nem megfelelő elegyeinek telepítése, valamint a valódi megelőzési politika hiánya és a szándékos gyújtogatás esetén kiszabott túlságosan enyhe büntetések,
 - I. mivel a közösségi polgári védelmi mechanizmust az utóbbi néhány évben rendszeresen beindították,
 - J. mivel az eredeti keletkezési helyüktől kiinduló terjedési sebességük és váratlan irányváltóztatási képességük révén a Dél-Európában egyre gyakoribb erdőtüzekhez hasonló természeti katasztrófáknak is lehet határokon átnyúló dimenziója, és ezért rugalmas, gyors és összehangolt erőfeszítést és reakciót igényelnek; figyelembe véve ugyanakkor a tulajdonban, emberéletben, gazdasági tevékenységekben és a regionális környezetben a katasztrófák által okozott esetleges súlyos kárt,
 - K. mivel a Parlament – álláspontjának 2006. májusi elfogadása óta – többször sürgette a Tanács elnökségeit, hogy hozzanak határozatot az új Szolidaritási Alapról szóló rendeletről,
 - L. mivel 2002-es létrehozása óta a Szolidaritási Alap összesen több mint 1,5 milliárd euró pénzügyi támogatást nyújtott,
 - M. mivel a Számvevőszék szerint a Szolidaritási Alap „elérte alapvető célkitűzését, azaz kinyilvánította a tagállamok közötti, válsághelyzetekben mutatott szolidaritást”, ugyanakkor a legfontosabb probléma továbbra is az, hogy az alapot – mint a válságkezelés eszközt – nem lehet elég gyorsan mozgósítani,
 - N. mivel a Bizottság elismeri, hogy szükség van a Szolidaritási Alap mozgósítására vonatkozó feltételek átláthatóságának és egyszerűségének javítására,
 - O. mivel az Európai Parlament 1995 óta számos egymást követő állásfoglalást nyújtott be, melyekben sürgette a dél-európai erdőtüzek megfékezésére irányuló uniós kezdeményezéseket, amelyeket vagy nem valósítottak meg, vagy félbehagytak,
1. részvétéről és mély együttérzéséről biztosítja az életüket veszítették rokonait és az érintett

területek lakosságát, valamint tiszteletét fejezi ki a hivatásos és önkéntes tűzoltók előtt, akik fáradhatatlanul és bátran dolgoztak a tűz eloltásán, az életek megmentésén és az idei nyár természeti katasztrófái okozta károk mérséklésén;

2. úgy véli, hogy a Bizottságnak a természeti katasztrófák leküzdésére irányuló európai stratégiára – amely a kockázat-megelőzés kötelező megközelítését tartalmazza, és az egész Unióban jelentkező katasztrófák összes típusára vonatkozó szabványosított cselekvési jegyzőkönyvet hoz létre – vonatkozó javaslatot kellene előterjesztenie; ezenkívül úgy véli, hogy ennek a stratégiának különös figyelmet kell fordítania az alacsony népsűrűségű szigetekre és távoli régiókra;
3. felhívja a Bizottságot, hogy a lehető legrugalmasabb módon és haladéktalanul mozgósítsa az EU jelenlegi Szolidaritási Alapját (EUSF) az idei nyár természeti katasztrófái áldozatainak való segítségnyújtás érdekében;
4. sürgeti a Bizottságot, hogy támogassa a súlyos károkat szenvedett régiók helyreállítását, nyújtson támogatást az érintett területek termelőképességének helyreállítására, igyekezzen újraindítani a munkahelyteremtést, és hozzon megfelelő intézkedéseket a munkahelyek és egyéb bevételi források elvesztése miatt felmerülő szociális kiadások ellensúlyozására;
5. úgy ítéli meg, hogy a közelmúltbeli tapasztalatok rámutatnak arra, hogy meg kell erősíteni a Közösség polgári védelmi/megelőzési készenléti és reagálási képességét a dél-európai erdőtüzek és egyéb futótüzek tekintetében, és határozottan sürgeti a Bizottságot, hogy hozzon intézkedéseket e célból a súlyos katasztrófák által sújtott országok iránti európai szolidaritás látható kifejezése érdekében;
6. elismeri a Megfigyelési és Tájékoztatási Központ hozzájárulását a polgári védelmi segítségnyújtás mozgósításához és koordinálásához a vészhelyzetek során;
7. hangsúlyozza a tagállamok egyedi felelősségét a polgári védelmi és katasztrófakezelési intézkedések tekintetében, továbbá szorgalmazza a gyűjtogatók szigorúbb megbüntetését, az erőtüzek korai észlelésére szolgáló hatékony módszereket és a tűzelfojtási intézkedésekre vonatkozó szakértelem tagállamok közötti jobb átadását, valamint sürgeti a Bizottságot, hogy fokozza a régiók és a tagállamok közötti tapasztalatcserét;
8. méltányolja az Európai Unió, a tagállamok és más országok szolidaritását az érintett régiók iránt, ami az erdőtüzekből eredő vészhelyzetek során repülőgépek, tűzoltó felszerelések és tapasztalat rendelkezésre bocsátásában, valamint a hatóságok és mentőszolgálatok számára nyújtott dicséretre méltó segítségben nyilvánult meg; úgy véli, hogy a fenti jelenségek mérete és következményei gyakran túlmutatnak a regionális és nemzeti méreteken és kapacitásokon, és mielőbbi hatékony európai szintű elkötelezettséget tesznek szükségessé;
9. üdvözli az Európai Unió erdőtüzeket oltó taktikai tartaléka (EUFFTR) – amelyet ezen a nyáron hoztak létre a nagyobb tüzekkel küzdő tagállamok megsegítésére – repülőgépeinek hozzájárulását; megállapítja, hogy ezt a kísérleti projektet az Európai Parlament támogatásával hozták létre annak érdekében, hogy fokozzák a tagállamok közötti együttműködést az erdőtüzek leküzdése tekintetében, és a projekt az európai szintű növelt kapacitás kitűnő példájának bizonyult, amely vészhelyzetekben azonnali segítséget

biztosít; hangsúlyozza e tekintetben, hogy folytatni kell ennek a kísérleti projektnek a fejlesztését és erősítését, mivel továbbra is hatalmas pusztításokkal járó események következnek be, mert a tagállamok képességei és az EUFFTR elégtelennek bizonyulnak;

10. hangsúlyozza e kérdés rendkívüli sürgősségét, és ebből adódóan szorgalmazza egy olyan hatékony európai erő létrehozását, amely vészhelyzetekben azonnal reagálni tudna, ahogy azt a Barnier-jelentés javasolta;
11. úgy véli, hogy az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról szóló új rendelet, mint a természeti katasztrófák által okozott problémák kezelésének rugalmasabb és hatékonyabb eszköze, létfontosságú; bírálja, hogy a Tanács meggátolta az e téren való előrehaladást, jogtalanul késleltette a felülvizsgálatot, jóllehet a Parlament az álláspontját elsöprő többséggel fogadta el első olvasatban, 2006 májusában;
12. hangsúlyozza, hogy ezen kezdeményezés újjáélesztése jelentős haszonnal járhat az Alap gyakorlati működése tekintetében, kiterjesztheti az Alap alkalmazási körét, megszüntetheti az Alap regionális katasztrófákra vonatkozó kivételes aktiválását, több régió számára teheti lehetővé a segítségben való részesülést az Alap mobilizálására irányuló alacsonyabb károkozási küszöbérték bevezetése révén, és – ami rendkívül fontos – a kifizetések gyorsítása révén lehetővé teheti a katasztrófákra való gyorsabb reagálást;
13. határozottan sürgeti a Bizottságot és a Tanácsot, hogy maximális felelősséggel és sebességgel dolgozzanak a kompromisszum megtalálásán a Szolidaritási Alap felülvizsgálatára irányuló folyamat reaktiválása érdekében arra törekedve, hogy erősebb és gyorsabb eszközt hozzanak létre, amely reagálni tud a globalizáció és az éghajlatváltozás okozta új kihívásokra; felhívja a hivatalban lévő svéd elnökséget, továbbá az EU pénzügy-, környezetvédelmi, mezőgazdasági és regionális fejlesztési minisztereit, hogy haladéktalanul tegyenek határozott lépéseket;
14. hangsúlyozza – a természeti katasztrófák valamennyi fajtájának feltartóztatása érdekében – a megelőző intézkedések javításának szükségét azáltal, hogy közös stratégiai irányelveket állapítanak meg a tagállamok közötti jobb koordináció biztosítása, valamint a különböző közösségi eszközök (strukturális alapok, Szolidaritási Alap, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és LIFE+, valamint a súlyos vészhelyzet esetén alkalmazott gyors intézkedési mechanizmus és felkészültségi eszköz) működőképességének és koordinációjának növelése érdekében;
15. szorgalmazza a regionális koordinációs mechanizmusok vidékfejlesztési programokba való bevezetését a megelőző intézkedések hatékonyságának fokozása érdekében;
16. hangsúlyozza, hogy fel kell gyorsítani az EU pénzeszközeihez való hozzájutást a mezőgazdasági területek áradásokat és tűzvészeket követő helyreállításához, valamint növelni kell a tűzvédelmi pásztákra és az árvízvédelmi fejlesztésekre rendelkezésre álló pénzügyi támogatást; hangsúlyozza az erdőtüzek és áradások állatokra és állatállományra gyakorolt végzetes hatását;
17. úgy ítéli meg, hogy a vidéki környezet strukturális problémáinak figyelembevétele alapvető fontosságú (demográfiai visszaesés, művelt földterületek elhagyása, erdőirtás és az erdőtulajdon nagymértékű elaprózódása);

18. úgy véli, hogy meg kell erősíteni a polgári védelmi és a környezetvédelmi politikák között fennálló kapcsolatokat annak érdekében, hogy teljes mértékben ki lehessen aknázni a környezetvédelmi jogszabályokban szereplő megelőző intézkedéseket, és összehangolt uniós megközelítést lehessen biztosítani a katasztrófamegelőzés és -csökkentés tekintetében; hangsúlyozza azonban, hogy semmilyen terv nem létezik a nemzeti polgári védelmi és katasztrófamegelőzői hatáskörök uniós iránymutatások általi felváltására vagy gyengítésére;
19. sürgeti a Bizottságot, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós cselekvési tervről szóló javaslatában kezelje kiemelten a dél-európai aszályok és erdőtüzek megelőzését és leküzdését;
20. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen előrelépést a tagállamokkal kölcsönösen megállapított megelőző intézkedésekről szóló tájékoztató és oktató kampányok kialakítása tekintetében, a környezeti katasztrófák kockázatainak és következményeinek különösen a leginkább veszélyeztetett területeken való mérséklése érdekében, azáltal, hogy a nyilvánosságot tájékoztatják a környezettel való törődés és a természeti erőforrások megőrzésének szükségességéről;
21. felhívja a Bizottságot, hogy az éghajlatváltozás és a természeti katasztrófák hatékonyabb kezelése érdekében komolyan fontolja meg az erdőkről szóló közös politika bevezetését;
22. felhívja a Bizottságot, hogy a KAP által biztosított mezőgazdasági-környezetvédelmi intézkedések mellett vezessen be különleges beavatkozásokat, amelyek az erdőtüzek terjedésének megelőzését és elkerülését szolgálják;
23. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak, valamint a tüzek és árvizek által érintett térségek regionális hatóságainak.